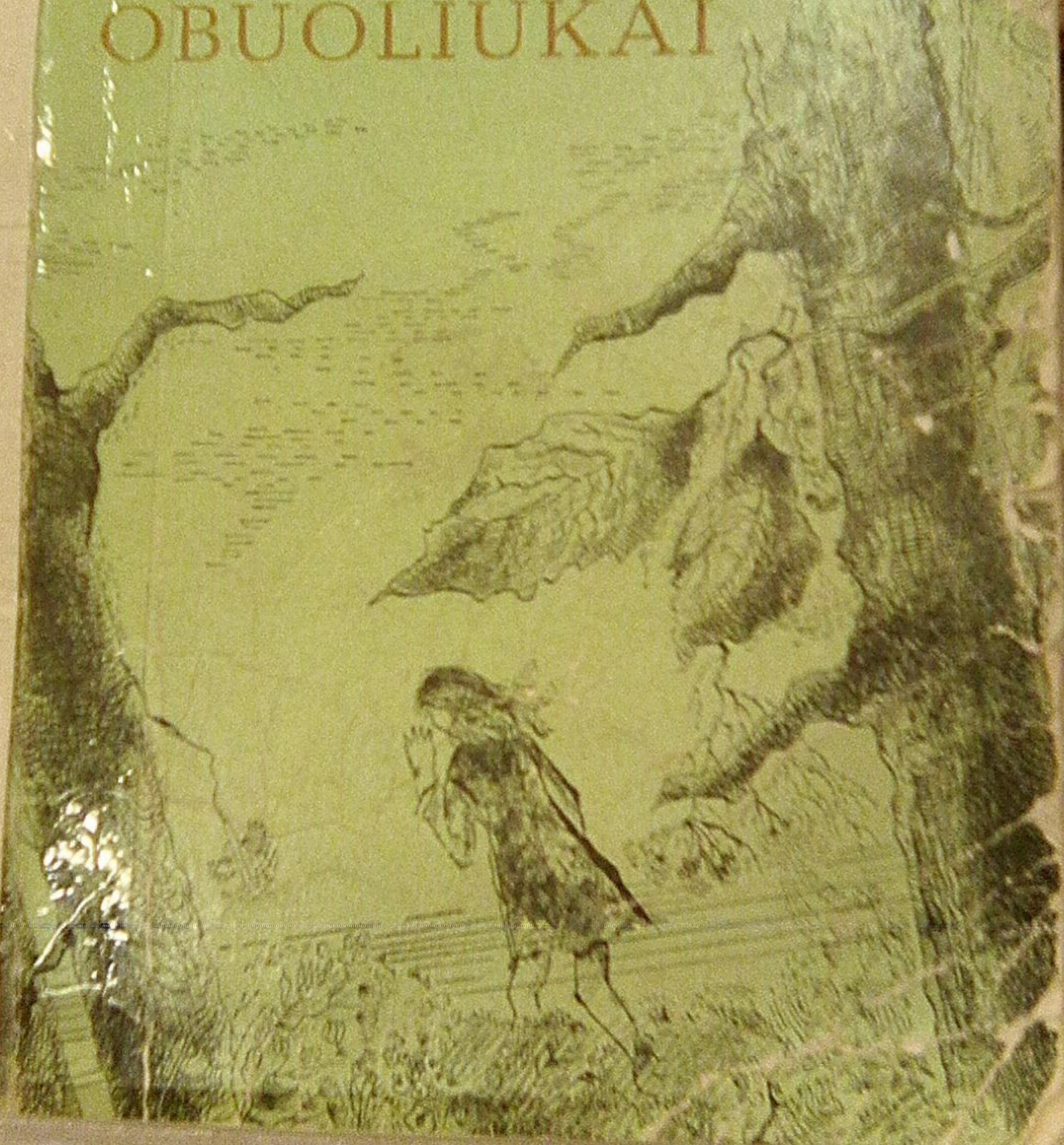

BITE VILIMAITE
ROJAUS
OBUOLIUKAI

BITĖ VILIMAITĖ
ROJAUS
OBUOLIUKAI

APYSAKA

1984 VILNIUS 1981

DVI PUSĖS

Per kaimą ējo vienplaukis žmogus, ir visi, metė darbos, seké jam iš paskos. Nieko aplink nematydamas, žmogus tarsi kopė į kalną — tokie sunkūs buvo jo žingsniai. Prevečė moterys rinko ramunėles. Virš plačių laukų kaip žiedadulkų debesys kilo ir leidosi ant žolynų galvučių drugeliai. Vaikai, maudęsi upelyje, ir tie pusnuogiai šoko begti paskui tą žmogų.

Grįžo tik kelis mėnesius po teismo atsedėjės pirmininkas. Vidury baltos dienos, plazdant milijonams drugelių, jis ējo į Pruskus. Nežinojo, ką ten pasakys; žuvęs Pruskus buvo jo bičiulis, pirmininkas dažnai svečiuodavosi tuose namuose. Kai me žmonės kalbėjo, — jei neturėtų žmonos, dabar galėtų vesti našlę. Kiti tvirtino, kad pirmininkas pastinas kelis vaikus nuo suvargusios moteriškės pečių. Tačiau buvo pirmininkienė, šalta, išpuikusi moterėlė, skambinanti fortepijonu ir nežinanti, iš kurio galo pradėti melž-

ji karvę. Pirmyninkas tuo į kiemą paskojo
vaikinėjo pilkas kaladentė, pakrūmėj atidėjo
du pašai. Po klevais pričiau volkino užimtus
kų motina. Nedavon kojom pildantini vyruojančius
beginklis kalp priekis dievą. Motoris prasypko,
ir lieči. Paikui ji pildengė vežimėli marta ir prie
nė nekryptelejusi į ateivį, nori — nė, nė — buvo
sąmones gelmėj jautė poreikių kelteti, tačiau kai
vargis ir panieka. Ji niekino ji, kad liko išleisti.

— Marta, žinau, tu nieko iš manys nepatinsi.
— Man davė kolukis, kiek reikėjo.
— Norėčiau tau perleisti savo namą, daugiau nei
turia...

— A... — Ji numojo ranka, šeštėjo ir žiūrėjo virš
virš ateivio galvos. Jis padriqėjo.

— Kadangi nieko nepatinsi iš manys, tai ak
prašyti... tu daug tur...

— Taip... Ko aš turiu daug, tai vaiką... Net
ko? — Ji net nesupyko, pernelyg gili buvo jis žiūrėjimas
Kurio?

— Gal atiduosi mažoji, kur žiema gime?

— Nori?

— Taip... su viltimi nukuždėjo.

Jie vėl išėjo į kiemą, sustojos po klevais
traukė marę nuo vežimėlio ir iškele kudikį.

— Laikyk. Tik cia nepripiastas vaikas.

— Žinau, jis gime jau po tos nėlaimės.

— Cia tik viena pusė, o itai — kita.

Ir idėto dar vieną kūdikį.

Dvejetainių nukemeno pirmmininkas. Jis visai palūžo. Moteris gal pasijuto per žlauriai pasielgusi, nutilo, vėl išnukdė valkus ir bėtai supo vežimelį.

Žmonės išsišlepo už medžių, tikėjesi, kad pirmmininkas pastins abu valkolius, dabar pasijuto apvilti, lyg praleidę vaibla velkimo daļę. Kaip tik tuo metu maža moterėlė baltą „dažkinę“ suknėle uždususi įpuolė į kiemą:

„Tu nekaltos, išlėmėk visam gyvenimui. Tai jrođe ekspertai!“

Prūskų motina tik dabar pamatė, kad kiemą juosia gyva žmonių tvora. Ką čia velkia tie žmonės?.. Ką čirškia turi žvirkbiai?.. Kaip blogai gyventi prie kelio, gyveni kaip televizijos ekrane... Ji nuritino vežimelį toliau, šluostėsi skruoste prokarta, tyliai niūniavo, motina milžinė migdė valkus.

Pamažu žmonės išsivaikščiojo. Pirmininką nusivedė žmona, išlikbusi į parankę. Vaikai gržo maudytis. Moterys — prie maišų su ramunėlėm, kitos — ravėti runkeliu, betinti morkų. Itampa nuslugo. Kai kurie spėliojo, kodėl Prūskų motina vis dėlto buvo padavusi vieną vaiką į sveitima rankas. Elzė lėkė namo. Kalmynas savo darže laistė agurkus ir metė į ūlių darbą, pamatęs atkuduliuojančią mergaitę.

„Niegavo valko, nel — taré Elzé,

Ne taip lengval dalinami vaikai. O gal norėjo išskirti dvé pusečion?.. Cia — nedajomos turtas, dvyniai — labiau didi mylimi vaikai... Ir théjo, sakai, tuščiomis?.. Matysi, jie dabar likvažiuog...“

Pirminkas iš tiesų išsikėlė kitur su žmona, forte
jonu, knygomis. Kraustėsi jie lyg vogčiomis, šviesią
saros naktį. Kaimynas kaip tik éjo budéti į fermą ir pag
vė pirminkui ranką, linkédamas laimingo kelio ir laim
go gyvenimo. Kabinoje sédéjo paauges berniukas. Kas t
galéjo būti? Savų vaikų jie neturéjo. Tikriousiai bus g̃in
naitis, taip pagalvojo Kaimynas. O véliau paaiškéjo, ka
vienu vaiką, tą, gabuji muzikai, Prusku motina vis dėj
išleido iš namų. Jis pats baisiai noréjo važiuoti mokyt
groti, nors sunku buvo skirtis su motina, broliais ir dvie
mažom sesytém, tačiau muzika trauké ji labiau. Sitam v
kui reikéjo platesnių vandenų, kitos aplinkos. Po daugel
metų motina aplankys savo suaugusi vaiką sostinéje, pri
bangiame bute, ir sūnus pagros jai „ką noirs“, ir ji paj
ta pati, kaip tada, pamačiusi neštuvuose eglišakém apk
tā savo vyra: amžinai, amžinai..., Jeis marti, vedina mai
liu Pruskumi, apvilktu raudonais taškuotais marškinéliai
Ir širdis jai kiek atitoks.

Kart
nuotrup
vykusi
slenksči
ruku, ta
mynas
gyslotा
Sakytur
ir podē
šliükštę
Pamači
mėjo, is
lia, ben
duonos.

— I
su treči